

**UNIVERSITATEA „NICOLAE TITULESCU”
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ**

TEZĂ DE DOCTORAT

PLÂNGEREA ADMINISTRATIV- JURISDICȚIONALĂ

**Coordonator științific
Prof.univ.dr.Ioan CHIȘ**

**Student-doctorand
Simona Cireșica OPRIȘAN**

**București
2021**

Introducere

În contextul noilor realități din domeniul asigurării drepturilor cetățenilor care execută sancțiuni penale am ales această temă de doctorat cu titlul *Plângerea administrativ-jurisdicțională*, cunoscând că o asemenea analiză din interior a Instituției plângerii administrativ- juridicționale nu a fost făcută niciodată, astfel că era timpul să o aducem în atenția cititorului, așa cum nu a fost cunoscută, de la modul de depunere până la soluționarea ei definitivă, cu toate aspectele sale, unele cunoscute, altele cu certe posibilități de îmbunătățire, fără de care instituția judecătorului de supraveghere nu ar putea funcționa.

Lucrarea a fost structurată în patru mari capitole în care am tratat nu numai aspectele legate de plângerile propriu zise, ci și aspecte legate de executarea pedepselor, de rolul penitenciarelor, de necesitatea schimbării mentalităților, în sensul axării persoanelor private de libertate pe muncă, pe dezvoltarea deprinderilor de a munci, dar și pe educație, cunoscând foarte bine că multe persoane private de libertate nu au absolvit nici măcar învățământul general obligatoriu.

În cuprinsul primului capitol am ales să prezentăm elementele raportului execuțional penal, caracteristicile acestuia, dar și profilul persoanei private de libertate în contextul deținerii actuale.

Am găsit de cuviință ca în acest capitol să dedicăm o secțiune aparte și justiției restaurative, adică dreptului victimei de a fi despăgubită, în contextul în care drepturile acestora sunt lăsate în plan secund atunci când le punem în balanță alături de drepturile persoanelor private de libertate.

Considerăm că drepturile victimelor infracțiunii sunt minimalizate, de aceea apreciem că este necesară creșterea responsabilizării persoanelor private de libertate pentru a putea achita despăgubirile din propria muncă prestată pe perioada detenției.

Cel de-al doilea capitol a fost dedicat exclusiv plângerii administrativ-jurisdicționale, făcând paralele între modalitățile de formulare și depunere a acestora atât în sistemul național, cât și în cel internațional.

Și în acest capitol am cercetat și analizat abuzul de drept săvârșit de persoanele private de libertate, prin formularea de numeroase plângeri, cu același obiect, solicitări lipsite de finalitate, nu în scopul de a obține restaurarea unor drepturi care le-au fost încălcate, ci pentru a șicana, în scopuri prejudiciabile sau folosind expresii vexatoare, scandaloase, provocatoare, adică un limbaj care excede limitei unei critici normale, civice și legitime.

La nivelul birourilor judecătorilor de supraveghere, abuzul de drept nu a fost deloc reglementat nici în legislația anterioară, respectiv Legea nr.275/2006, și nici în forma actuală a Legii nr.254/2013, astfel că la nivelul fiecărui birou al judecătorului de supraveghere asemenea plângeri sunt apreciate de la caz la caz.

În cel de al treilea capitol au fost analizate situațiile cu impact asupra cursului executării pedepselor și a măsurilor privative de libertate, adică cele referitoare la stabilirea și schimbarea regimurilor de executare, la aplicarea sancțiunilor disciplinare și cele referitoare la încălcarea drepturilor persoanelor private de libertate.

Pe parcursul cercetării am identificat și argumentat cu practică juridică (încheieri ale judecătorului de supraveghere, sentințe penale prin care s-au soluționat contestațiile formulate împotriva acestor încheieri) care sunt cazurile de stabilire a regimurilor de executare și cele de schimbare a regimului de executare în cazurile de schimbare a situației juridice a persoanei private de libertate ca urmare a intervenirii unei noi pedepse privative de libertate sau ca urmare a deducerilor efectate ca urmare a contestațiilor la executare. Legiuitorul nu a reglementat clar această situație, motiv pentru care se constată o practică neunitară la nivelul comisiilor de individualizare a regimului de executare, al Birourilor judecătorilor de supraveghere și al instanțelor de judecată.

De asemenea, un spațiu larg a fost alocat explicațiilor legate de competența teritorială a comisiei de disciplină și efectele succesive ale acesteia, în raport de competența judecătorului de supraveghere și a instanței învestite cu soluționarea contestației, situații nereglementate de lege, cum sunt cele legate de transferul persoanelor private de libertate înainte de declanșarea procedurii disciplinare.

Tot în acest capitol am studiat și am propus soluții noi în problema riscului prezentat de persoanele private de libertate pentru siguranța penitenciarului, în sensul că am dorit să relevăm faptul că nu există niciun instrument juridic ce ar putea să stabilească „gradul de risc”, termen pe care îl utilizează legiuitorul, dar fără a avea o scală a riscului la care să se raporteze. Prin urmare, considerăm că este nevoie nu de o evaluare generală conform căreia se constată că persoana privată de libertate prezintă „grad de risc”, ci o evaluare actuarială, prin care să se stabilească nu numai dacă deținutul prezintă risc, ci și gradul acestui risc prin introducerea unei scale de risc: grad scăzut de risc, grad mediu de risc, grad mare de risc și grad sporit de risc.

În problematica factorilor de risc au fost cercetate în profunzime și s-au prezentat unele concluzii cu privire la riscul prezentat de persoanele private de libertate cu pedepse de scurtă durată și medii comparativ cu cele condamnate la pedepse de lungă durată (10-15-25-detențiune pe viață), rezultatele fiind surprinzătoare, drept pentru care s-au formulat propuneri de lege ferenda și în acest domeniu.

Ultimul capitol, cel de-al patrulea, prezintă cercetările făcute în privința actelor jurisdicționale ale judecătorului de supraveghere în ceea ce privește standarde referitoare la încheierea judecătorului de supraveghere, la procesul decizional și, nu în ultimul rând, la calitatea acestora.

Considerăm că este necesar să se acorde o atenție sporită contestațiilor formulate împotriva încheierilor judecătorului de supraveghere, în ceea ce privește modul de

comunicare, a necesității informării persoanelor private de libertate asupra soluțiilor stabilite de judecătorul de supraveghere în legătură cu plângerile formulate.

De asemenea, am considerat necesar să propunem modificări sau schimbări de concepție privitoare la administrarea de probe pe calea contestației deoarece legiuitorul nu a cuprins niciun fel de norme referitoare la această posibilitate, în afara faptului că se pot depune memorii sau concluzii scrise. Apreciem că lipsa reglementărilor privind posibilitatea administrării de noi probe în cadrul contestației este justificată tocmai de scopul exercitării acestei căi de atac: de verificare a temeiniciei și legalității încheierii judecătorului de supraveghere, la momentul întocmirii ei, a modalității de soluționare a tuturor aspectelor sesizate în plângere.

Considerăm că actualitatea temei abordate, prin mijloacele folosite privind modul ei de întocmire, prin modalitatea de utilizare a jurisprudenței naționale și internaționale, prin raportarea la instrumentele juridice naționale și internaționale a condus la atingerea obiectivului urmărit, acela de a dovedi că plângerea administrativ- juridicțională poate fi un instrument juridic foarte util aflat la îndemâna persoanelor private de libertate, numai dacă acesta este utilizat judicios, în scopul în care a fost creată instituția plângerii administrativ- juridicțională, însă în sens contrar, poate fi chiar prejudiciabil pentru persoanele private de libertate care îl utilizează abuziv, deturnând de la finalitatea sa dreptul acestora de a formula plângeri.